

Lounais-Suomen Aluehallintovirasto
Turun päätoimipaikka
Itsenäisyydenaukio 2
20801 TURKU

Viite: Selvityspyyntö 9.1.2019, LSAVI/8338/05.06.03/2018.

Johtavan sosiaalityöntekijän Arja Ahosen selvitys valvonta-asiaan

Aluehallintovirastosta on tullut selvityspyyntö 9.1.2019, joka koskee 28.12.2018 päivättyä epäkohtailmoitusta. Aluehallintovirasto käsittelee asiaa valvonta asiana. Aluehallintovirasto pyytää selvitystä asiassa.

Epäkohtailmoituksen mukaan Turun hyvinvointitoimialan Ulkopuoliset sijoitukset -yksikössä muun muassa puretaan huostaanottoja perusteettomasti ja että Ulkopuoliset sijoitukset -yksikön työntekijät uupuvat liian suuren työtaakan alla ja ovat sairauslomilla, ja työntekijöiden vaihtuvuus on suurta.

Ulkopuoliset sijoitukset yksikön nimi on nyt Lastensuojelun sijaishuolto. Yksikössä on vakansseja seuraavasti: lapsen asioista vastaavia sosiaalityöntekijöitä 10 vakituista vakanssia ja 1 tilapäisellä palkkaamisluvalla, johtava sosiaalityöntekijä, 3 vakituista sosiaaliohjaajaa ja 2 tilapäistä sosiaaliohjaajaa, kaksi toimistosihteerä ja yksi koordinoiva toimistosihteerä.

Kymmenestä sosiaalityöntekijän vakansseista on seitsemän täytetty vakituisesti ja kaksi työntekijää on siirtynyt monen vuoden palveluksen jälkeen muihin tehtäviin, kyseiset vakanssit ovat rekrytointiprosessissa ja julkisesti haettavana. Toista näistä vakansseista hoitaa sosiaalityöntekijän koulutuksessa oleva sijaispätevä sijainen kunnes vakanssi saadaan täytettyä. Toinen vakanssi on vapautunut 11.2.2019 alkaen ja kyseiseen vakanssiin ollaan juuri rekrytoimassa työntekijää. Yhdessä vakituisista vakansseista on avoimen vakanssin hoitajana sijainen, joka on pätevä sosiaalityöntekijä. Kyseinen vakanssi laitetaan julkiseen hakuun kevään 2019 aikana. Yhden vakituisen sosiaalityöntekijän osalta työntekijä on kotona tapahtuneen tapaturman vuoksi pitkällä sairauslomalla, joten kyseiseen vakanssiin osalta sijaisen rekrytointi on käynnissä. Tilapäinen sosiaalityöntekijän vakanssia hoitaa tällä hetkellä sosiaalityöntekijä opiskelija, joka on sijaispätevä sijainen. Tällä hetkellä yksi seitsemästä työntekijästä on sairauslomalla.

Kolmesta vakituisesta sosiaaliohjaajasta yksi on sairauslomalla. Neljän sosiaaliohjaajien tehtävä on tukea lapsen vanhempia tehdyn suunnitelman mu-

kaan ja tukea sijaisperheitä. Yksi sosiaaliohjaajista kirjaa asiakassuunnitelman sosiaalityöntekijän vetämässä asiakassuunnitelmanneuvottelussa. Suunnitelman oikeellisuuden vahvistaa lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä.

Yksikössä on ollut pitkään samat sosiaalityöntekijät ja vaihtuvuus on ollut vuosien varrella vähäistä. 2018 lopussa ja 2019 alussa on lähtenyt muihin tehtäviin kaksi sosiaalityöntekijää. Yksi liian suuren työmäärän vuoksi ja toinen heistä kokee olleensa niin kauan, että halusi muihin tehtäviin. Lapsen asioista vastaavat sosiaalityöntekijät ovat kuormittuneita tehtävässään ja asiakasmäärät ovat tehtävään nähden liian suuret, keskimäärin 35 työntekijää kohti. Määrä on liian suuri sijaishuollon työssä, jossa sosiaalityöntekijä tulee kohdata lapsen lisäksi lapsen läheisiä laajasti ja tehdä yhteistyötä sijaishuoltopaikan ja lapsen verkostojen kanssa, koordinoida palveluja ja vastata jatkuvasti akuutteihin tilanteisiin. Tämä on myös työntekijöiden oma kokemus. Tavoite on ollut pienentää asiakasmääriä, jonka vuoksi on haettu yhtä sosiaalityöntekijälisäystä ja kahta sosiaaliohjaajan lisäystä vanhempien ja perhehoitajan tukemiseen ja asiakassuunnitelman kirjaamiseen. Rekrytointiprosessi on juuri meneillään. Tällä hetkellä on vielä epäselvää saadaanko yksi sosiaalityöntekijän vakanssi lisää. Tämän lisäksi on palkattu tilapäisellä palkkaamisluvalla työntekijä, joka tekee erilaisia koordinoivia tehtäviä, jotta sosiaalityöntekijät, voisivat keskittyä omaan perustehtäväänsä. Yksikköön on hankittu kaikille työntekijöille alkuvuodesta 2019 ns. virtuaali-huoneet, joiden avulla sosiaalityöntekijä voi pitää tiiviimmin yhteyttä sijoitettuun lapseen. Tilanne ei tällä hetkellä ole toivotun kaltainen, jonka vuoksi johdon kanssa käydään koko ajan keskustelua, miten tilanne saadaan kääntymään suuntaan, jossa sijaishuollon sosiaalityön palvelu täyttää sille asetetut vaatimukset. Pohdittavana ovat muutokset toimintojen osalta ja työnjaon osalta. Rekrytointia on hidastanut palkkaus, joka on huomattavasti alempi kuin lähikunnissa.

Yksikössämme on päivystyspuhelin joka päivä, johon asiakas tai sijaishuoltopaikka voi soittaa. Puhelun yhteydessä arvioidaan asian kiireellisyys. Päivystävä työntekijä selvittää asian hoitamisen johtavan sosiaalityöntekijän kanssa. Jos asia on kiireellinen, tehtävän annetaan hoidettavaksi yksikön työntekijälle tehtävän luonteesta riippuen. Kiireelliset asiat kuten päätösten valmistelu ym. hoidetaan tällä menettelyllä tilanteissa, joissa lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä on sairaana tai sijaishuoltopaikassa matkalla. Pitkäaikaisiin sairauslomiin pyritään rekrytoimaan työntekijä, jossa ei aina onnistuta toivotulla tavalla.

Valvontaan liittyvässä selvityksessä on myös väitetty, että Ulkopuoliset sijoitukset yksikössä muun muassa puretaan huostaanottoja perusteettomasti. Tämä väite on yksittäisen lapsen näkökulmasta vakava. Selvityspyynnössä ei selviä, kenen lapsen kohdalla on näin väitetty tapahtuneen. Huostaanoton purkaminen arvioidaan Ulkopuoliset sijoitukset yksikössä aina hyvin perus-

teellisesti. Vaikka työntekijöillä on kokemus suuresta työmäärästä, sen vaikutukset eivät ole johtaneet edellä esitettyyn. Työntekijät tekevät työtä ammattieettisiä periaatteita noudattaen ja ovat hyvin tietoisia siitä, mitä sijaishuollon sosiaalityö heiltä edellyttää. Lapsen asioista vastaavat sosiaalityöntekijät arvioivat aina lapsen edun näkökulmasta ratkaisut ja sosiaalityöntekijöillä on monenlaista ammatillista tukea valmisteluun ja ratkaisujen tekemiseen. Ryhtyessään suunnittelemaan huostaanoton purkamista, lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä hakee ja hän myös saa alustavaa konsultaatioapua, joko kollegaltaan ja/tai johtavalta sosiaalityöntekijältä, jonka jälkeen hän hakee tapauksesta riippuen konsultaatioapua monialaisesta kokouksesta, perheterapian tarjoamasta konsultaatiotiimistä ja tekee arviota yhteistyössä sijaishuoltopaikan kanssa ja on perillä vanhempien tai vanhemman tilanteesta. Huostaanoton purkamiseen liittyvä prosessi on aina monivaiheinen, jossa sosiaalityöntekijä systemaattisesti selvittää lapsen tilanteen ja vanhemman tilanteen. Pääsääntöisesti huostaanoton purkamisen vaihe sisältää myös vanhemmuuden tuen, jotta sosiaalityöntekijä varmistuu lapsen kotiin paluun toteutuvan lapsen edun mukaisesti.

Johtavana sosiaalityöntekijä totean, että meillä on vielä tehtävää, jotta saamme sijaishuollon sosiaalityön palvelun asianmukaiseksi. Sosiaalityöntekijät eivät ehdi kohdata riittäväsi osapuolia, joten suunnitelmallinen työ kärsii tässä tilanteessa ja tilanne väistämättä vaikuttaa myös työntekijöiden jaksamiseen työssään. Sosiaalityöntekijät kuitenkin toimivat ammattieettisten periaatteiden mukaisesti vaikeasta tilanteesta huolimatta ja tunnistavat viranomaisvastuun omassa työssään. Akuutteihin tilanteisiin pystytään vastaamaan, mutta se vie resurssia suunnitelmallisesta työstä kohtuuttoman paljon. Tämän eteen meidän tulee vielä tehdä ratkaisuja, joko lisätä resursseja tai tehdä organisaatiossa muita toimenpiteitä tehtävien jakoon liittyen. Tämä keskustelu on käynnissä.

Arja Ahonen
johtava sosiaalityöntekijä

